
[2008-30-RE](#)

CAUSA 2008-30-RE

Número de registre 411-2008. Recurs d'empara

AUTE DEL 12 DE GENER DEL 2009

BOPA núm. 6, del 28 de gener del 2009

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 13 d'octubre del 2008, per la representació processal dels Srs. Antoni i Neus Rebés d'Areny Plandolit, mitjançant el qual interposa recurs d'empara contra l'aute de l'1 de febrer del 2008, dictat pel Tribunal de Batlles i contra els autes del 17 de juliol i del 18 de setembre del mateix any, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per haver-se produït una presumpta vulneració del dret a un procés degut, reconegut a l'article 10 de la Constitució, i atès que demana al Tribunal Constitucional que dicti una sentència que anul·li els autes objecte de recurs i subsidiàriament que admeti el dret al recurs d'apel·lació contra l'aute de l'1 de febrer del 2008, subsidiàriament encara, que constati la vulneració del dret a un procés degut de les societats Guillemó, SA i OCCESA, la vulneració del mateix dret dels recurrents i que anul·li totes les actuacions, retrotraient-les al moment anterior a què es dictés l'aute del 3 d'abril del 2007. Així mateix, demana que s'imposin totes les costes processals, inclosos honoraris d'advocat i de procurador a l'adversa;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal del 28 de novembre del 2008;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Carles Viver Pi-Sunyer;

Antecedents

Primer

Paral·lelament a un litigi principal pendent en què la justícia ha de decidir si diversos béns pertanyen a la societat Guillemó, SA o als quatre germans que la conformen, els Srs. Xavier i Carmen Rebés d'Areny-Plandolit, accionistes d'aquesta societat, van demanar a la Batllia, com a mesura cautelar

conservatòria urgent, per preservar els béns i drets dels litigants, mentre durés la tramitació del litigi, que es posés sota administració judicial el patrimoni relict de dels difunts Bartomeu Rebés Duran i Montserrat Rebés d'Areny-Plandolit, i de les societats Guillemó, SA i OCCESA, a través de les quals s'administra aquest patrimoni.

Segon

El 3 d'abril del 2007, la Batllia va dictar un aute mitjançant el qual va decidir la posada en administració judicial dels béns i drets relictos de les successions de Bartomeu Rebés Duran i Montserrat Rebés d'Areny-Plandolit, on es trobin i de les societats Guillemó, SA i OCCESA, mentre duri la substanciació de la causa, nomenant en el càrrec d'administradors als Srs. Joan Monegal Blasi i Jean Michel Rascagneres Llagostera. També va decidir la cessació de les actuacions i la suspensió dels poders i dels nomenaments que afectessin els quatre germans, els Srs. Xavier, Carmen, Antoni i Neus Rebés d'Areny-Plandolit en el si de les societats Guillemó, SA i OCCESA, així com va requerir al Sr. Antoni Rebés d'Areny-Plandolit per a que lliurés als administradors nomenats tota la informació, documentació, claus de que disposi sobre els béns i drets i sobre les societats.

Tercer

Els Srs. Antoni i Neus Rebés d'Areny-Plandolit van formular un incident d'oposició contra la mesura cautelar conservatòria establerta per la Batllia. Mitjançant un aute de l'1 de febrer del 2008, el batlle va decidir, d'acord amb la demanda introduïda i articulada pels Srs. Xavier i Carmen Rebés d'Areny-Plandolit en llur escrit de contesta a l'incident d'oposició, donar lloc a la crida en causa de les societats Guillemó, SA i OCCESA, representades pels administradors judicials nomenats, els quals hauran de rebre còpia de totes les actuacions practicades en l'incident d'oposició de la mesura cautelar, i deixar en suspens la tramitació de l'incident d'oposició fins que aquesta resolució esdevingui ferma.

Quart

Els Srs. Antoni i Neus Rebés d'Areny-Plandolit van interposar un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió i, el 17 de juliol del 2008, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute d'inadmissió a tràmit del recurs interposat contra l'aute dictat pel batlle l'1 de febrer del mateix any i va declarar la seva ferma, perquè es tractava d'una decisió interlocutòria que no impedia la continuació del procés.

Cinquè

Els recurrents van presentar, aleshores, un incident de nul·litat d'actuacions davant la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia contra l'aute d'aquesta mateixa Sala dictat el 17 de juliol del 2008 que inadmetia el recurs d'apel·lació interposat, contra l'aute de la Batllia dictat l'1 de febrer del 2008 i, subsidiàriament, contra l'aute de la Batllia dictat el 3 d'abril del 2007, que posa les societats sota administració judicial, per tal com van considerar que totes aquestes resolucions vulneraven el seu dret a la jurisdicció, ja que el moment de la crida a judici de les societats en causa no era l'idoni processalment, així com que les mesures cautelars adoptades contra les societats tampoc s'havien fet en el moment processal adequat.

El 18 de setembre del 2008, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va desestimar aquest incident de nul·litat d'actuacions per estimar que les decisions de primera instància de les quals es

pretenia l'anul·lació haurien de ser objecte d'un incident de nul·litat plantejat davant la Batllia i que aquesta Sala es va limitar a inadmetre a tràmit el recurs d'apel·lació per entendre i argumentar que l'aute dictat per la Batllia no era susceptible de recurs.

Sisè

El 13 d'octubre del 2008, la representació processal dels Srs. Antoni i Neus Rebés d'Areny-Plandolit va presentar un recurs d'empara en què manifestava, en primer lloc, que la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia havia vulnerat el seu dret a la jurisdicció pel fet de declarar inadmissible el recurs interposat contra l'aute de la Batllia dictat l'1 de febrer del 2008, perquè encara que l'ordenament jurídic prevegi que no és recurrible una decisió que no impedeix la continuació del procés "aquest principi cedeix davant la vulneració del Dret al procés degut, a menys que s'hagi de continuar tot el procés, viciat, i que aquest finalment sigui anul·lat per vulneració al Dret a ésser escoltat i al procés degut".

En segon lloc, al·lega que s'havia produït una vulneració del dret a la jurisdicció i al procés degut de les societats Guillemó, SA i OCCESA pel fet de cridar-les a comparèixer una vegada encetat el judici. Considera que aquestes societats no poden ser parts en un incident d'un procés principal en el qual no eren parts ni havien estat mai cridades i que aquesta crida a judici hauria vulnerat el seu dret a ser escoltades per no permetre-les-hi presentar llurs al·legacions abans de ser posades sota administració judicial.

Per últim, manifesta que la Batllia no havia respectat els terminis legalment establerts en el procediment ordinari, per la qual cosa s'havia produït una vulneració del dret a un procés degut dels Srs. Antoni i Neus Rebés d'Areny-Plandolit, ja que aquest òrgan jurisdiccional només els hi havia atorgat cinc dies per presentar al·legacions en el marc de l'incident d'oposició, quan segons els recurrents el termini legal seria de tretze dies. Així com també afegeix que tampoc s'havia donat trasllat als recurrents dels escrits dels administradors judicials.

Per acabar, aquesta part demana al Tribunal Constitucional que dicti una sentència que anul·li els autes objecte de recurs i subsidiàriament que admeti el dret al recurs d'apel·lació contra l'aute de l'1 de febrer del 2008, subsidiàriament encara, que constati la vulneració del dret a un procés degut de les societats Guillemó, SA i OCCESA, la vulneració del mateix dret dels recurrents i que anul·li totes les actuacions, retrotraient-les al moment anterior a què es dictés l'aute del 3 d'abril del 2007. Així mateix, demana que s'imposin totes les costes processals, inclosos honoraris d'advocat i de procurador a l'adversa.

Setè

El 28 de novembre del 2008, el Ministeri Fiscal va presentar un informe mitjançant el qual s'oposava a l'admissió a tràmit del recurs d'empara presentat, perquè considera que els recurrents no han esgotat les vies i remeis jurisdiccionals establerts en la legislació ordinària en defensa dels drets presumptament vulnerats.

Pel que fa a la vulneració del dret a la jurisdicció pel fet de cridar les societats a judici una vegada encetat aquest, el Ministeri Fiscal destaca que la possibilitat de permetre a les societats Guillemó, SA i OCCESA llur compareixença per tal que puguin efectuar les al·legacions que considerin necessàries en relació amb el judici pendent no constitueix per si mateix una vulneració de drets.

El Ministeri Fiscal també considera que els recurrents han pogut, en aquesta fase sumarial, al·legar i

defensar els seus drets i interessos, que els autes objecte de recurs estan motivats i no són arbitraris i que el recurs d'empara és prematur, ja que no s'ha produït la vulneració de forma irreparable del dret que denuncien perquè les objeccions de constitucionalitat adduïdes poden ser encara plantejades i jutjades pel tribunal que ha de conèixer d'aquesta causa.

Així doncs, el Ministeri Fiscal sol·licita la inadmissió a tràmit del recurs d'empara 2008-30-RE.

Fonaments jurídics

Primer

Com s'ha exposat detingudament en els antecedents, els recurrents en empara al·leguen la vulneració del dret a un procés degut de les societats Guillemó, SA i OCCESA produïda per l'aute de l'1 de febrer del 2008 de la Batllia que crida a la causa als administradors judicials de les societats esmentades. La vulneració s'hauria produït tant pel fet d'haver procedit a aquesta crida com per no haver cridat les societats esmentades abans d'adoptar l'acord de la seva posada sota administració judicial. A més, també s'hauria conculcat el dret a un procés degut, en aquest cas no de les societats, sinó el dels recurrents individualment considerats, com a conseqüència de no haver-los-hi donat trasllat dels escrits dels administradors judicials i d'haver disposat només de cinc dies per presentar al·legacions.

Recorren també, subsidiàriament, l'aute de la Batllia del 3 d'abril del 2007, que posa les societats sota administració judicial, l'aute del Tribunal Superior de Justícia del 17 de juliol del mateix any que inadmet el recurs interposat contra l'aute de la Batllia de l'1 de febrer del 2008 i l'aute del mateix Tribunal Superior de Justícia del 18 de setembre del 2008 que inadmet el recurs d'incident de nul·litat interposat contra la inadmissió referida. Al·leguen que aquestes resolucions conculquen els seus drets al procés degut i al recurs perquè inadmeten el recurs formulat contra l'aute de la Batllia de l'1 de febrer del 2008.

Segon

Pel que fa a les al·legacions dirigides contra les resolucions del Tribunal Superior de Justícia, malgrat que es presenten com a vulneracions autònomes -especialment el dret al recurs-, de fet es recorren perquè no han reparat la vulneració suposada del dret a un procés degut. En efecte, els recurrents admeten que en l'ordenament jurídic andorrà, en virtut del que estableix l'article 70 de la Llei transitòria de procediments judicials, no són recurribles les resolucions interlocutòries que no impedeixen la continuació del procés, tanmateix sostenen que aquesta regla ha de cedir quan s'ha produït una lesió d'un dret constitucional com, en aquest cas, el dret al procés degut. En definitiva, els recurrents fan principi de la qüestió i, com queda dit, en rigor no imputen una vulneració autònoma a les decisions del Tribunal Superior de Justícia, que interpreten els preceptes aplicables de forma raonada i raonable. Així, doncs, per tal de resoldre les sol·licituds d'anul·lació dirigides contra aquestes resolucions cal analitzar les vulneracions dirigides contra les resolucions de la Batllia.

Tercer

En relació amb la vulneració del dret a un procés degut, pretesament derivada de la crida a la causa dels administradors judicials cal aclarir d'entrada que aquesta al·legació conté una espècie de "contra empara" en la qual el contingut del dret propi -al procés degut- consistiria en què un tercer no pogués exercir el seu dret -en aquest cas l'empara del dret a defensar els seus interessos, que li

reconeix de manera raonada i raonable l'òrgan judicial competent. D'altra banda, cal assenyalar que aquesta crida es produeix per tal de pal·liar allò que els recurrents havien denunciat com una vulneració processal -malgrat que no s'anul·la tot el procediment com pretenien-, a més l'esmentada decisió s'adopta a petició de part -de l'altra part en litigi-, de forma limitada -"única i exclusivament pel que concerneix a la tramitació de l'incident d'oposició"- i, com queda dit de manera motivada, raonada i perfectament raonable.

Pel que fa al fet de no haver citat com a part a les dues societats, en el primer moment, cal fer palès que aquesta no va ser una petició directa dels recurrents actuals i que l'òrgan judicial tampoc raona de manera arbitrària el motiu pel qual en el moment inicial, abans del nomenament dels administradors judicials, no es va procedir a aquesta citació (l'enfrontament entre els quatre socis, que a més ja participaven tots ells personalment en el procés). En rigor, des del punt de vista del procés degut i, en definitiva, del dret a la defensa que pretén garantir, els drets i interessos dels recurrents i els hipotètics drets i interessos diferenciats de les societats es van poder manifestar i defensar en tot moment en la tramitació de la mesura cautelar conservatòria.

Quart

Finalment de les dades que figuren en les actuacions no es dedueix que les deficiències denunciades en el trasllat dels escrits del contrari o que el termini de cinc dies per al·legar -compartit amb les altres parts- provoquessin una indefensió material efectiva dels recurrents tot impossibilitant-los de defensar els seus drets i interessos legítims. En el cas concret aquí enjudiciat cal tenir present que malgrat que estem en presència d'una mesura cautelar que té substantivitat pròpia, en aquest supòsit específic, la qüestió de fons suscitada coincideix en els seus elements fonamentals amb la que se substancia en el procediment principal de manera que les hipotètiques deficiències produïdes en aquest incident es podran subsanar en altres fases.

Per tot el que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

Primer

No admetre a tràmit el recurs d'empara 2008-30-RE, interposat per la representació processal dels Srs. Antoni i Neus Rebés d'Areny Plandolit, contra l'aute de l'1 de febrer del 2008, dictat pel Tribunal de Batlles i contra els autes del 17 de juliol i del 18 de setembre del mateix any, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.

Segon

No hi ha condemna expressa en costes per no existir parts contràries.

Tercer

Notificar aquest aute a la representació processal dels recurrents, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

Quart

Publicar aquest aute, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, el 12 de gener del 2009.

Carles Viver Pi-Sunyer Pierre Subra de Bieusses

President

Vicepresident

Miguel Herrero de Miñón

Didier Maus

Magistrat

Magistrat